

's-Hertogenbosch

Provincie Noord-Brabant
Provinciale Staten van Noord-Brabant
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch

LB 7090

3596889

DIV_C

GRF

Uw brief van : -
Uw kenmerk : -
Ons kenmerk : SO/ORV/2381
Datum : 20 mei 2014

Ref. : R. Brinkhof
Tel. : (073) 615 95 39
Fax :
E-mail : r.brinkhof@s-hertogenbosch.nl

Onderwerp : Voortgang De Bossche Buitens

Geachte heer/mevrouw,

Na de afwijzing van de Investeringsaanvraag Landschap van Allure 1^e en 2^e tender was er boosheid, onbegrip en verdriet. Diverse private partijen stonden klaar om te investeren in Het Groene Woud. Het werd ze niet gegund. De partners van De Bossche Buitens zijn overtuigd van de kwaliteit en meerwaarde van hun programma voor Het Groene Woud en de relatie met de stad 's-Hertogenbosch. De partners van De Bossche Buitens herpakken zich opnieuw.

Oproep aan de provincie

Met deze brief doen we een gerichte oproep aan Gedeputeerde en Provinciale Staten van Noord-Brabant. Wij doen een beroep op u om op te treden als partner in gebiedsontwikkeling in Het Groene Woud. Wij vragen niet om ons programma als geheel alsnog financieel te honoreren. Wij vragen niet om alsnog met 10,5 mln. euro over de brug te komen. We vragen gericht steun bij het realiseren van de meest cruciale onderdelen binnen het programma. Alleen dan kunnen we de ambities van De Bossche Buitens overeind houden. Voor de andere delen van het programma gaan de partners over tot fasering in de uitvoering en zoeken zij naar andere mogelijkheden voor financiering.

De partners van De Bossche Buitens putten moed uit het advies van de commissie Asselbergs. De commissie wijst op de bijzondere ambitie, de hoge mate van participatie van vooral private partijen en de beschikbare cofinanciering van ons programma. De commissie dringt er bij de provincie op aan om de ambitie vast te houden. Gedeputeerde van den Hout noemt de niet gehonoreerde programma's van Champions League niveau. Dat geldt dus ook voor de andere 'afvaller'; het project 'Van A naar B' op de Brabantse Wal.

De provincie geeft aan met de initiatiefnemers van 'De Bossche Buitens' en 'Van A en B' in gesprek te willen treden. Voor De Bossche Buitens is dit begonnen met een bestuurlijk overleg op 14 april 2014.

In het bestuurlijk overleg van 14 april is afgesproken om te proberen de ambities van De Bossche Buitens overeind te houden. Dat vraagt om samenwerking tussen de partners van De Bossche Buitens als ook het voltallige college van Gedeputeerde Staten. De Bossche Buitens vragen om een gerichte financiële en beleidsmatige steun.

Regionale samenwerking

De Bossche Buitens staan niet op zichzelf. De gemeente 's-Hertogenbosch is al jaren bezig met De Groene Delta. Binnen de regionale samenwerking is de laatste jaren fors geïnvesteerd in groen in en rond de stad. Het is een samenwerkingsverband van de gemeenten 's-Hertogenbosch, Vught, Heusden, Maasdonk en Sint-Michielsgestel, de provincie Noord-Brabant, Waterschap De Dommel, Waterschap Aa en Maas, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, Brabants Landschap, Brabantse Milieufederatie, ZLTO en Hertogboeren. Ze zijn allen sinds 2008 partner in De Groene Delta.

Binnen De Groene Delta zijn concrete resultaten geboekt in groen in en rond de stad. Dat geldt bijvoorbeeld voor de Hooge Heide, Diezemonding, het Engelermeer en de Stadsdommel. Tegelijkertijd investeerden provincie en waterschappen in de realisatie van Natura 2000, Ecologische Hoofdstructuur in combinatie met de uitvoering van Howabo. Alle investeringen brengen de gezamenlijke ambitie stap voor stap dichterbij. Het doel is een hoogwaardig en samenhangend netwerk van groengebieden in en rond de stad 's-Hertogenbosch te ontwikkelen. De Groene Delta staat daarbij in het teken van het versterken van de relatie tussen Het Groene Woud en de stad 's-Hertogenbosch.

Het programma voor De Bossche Buitens was een nieuwe en belangrijke stap in de regionale samenwerking. In dit geval waren het vooral private partijen die wilden investeren in Het Groene Woud. Het werd een programma waar op een zestal 'versleten' plekken vooral private investeringen zorgden voor een kwaliteitsimpuls op het gebied van natuur, recreatie en toerisme, kunst en cultuur, voedsel en gezondheid. Het zijn de dragende thema's die ook de relatie tussen stad en Het Groene Woud versterken. Overheden faciliteerden het proces en maakten de projecten beleidsmatig, financieel of planologisch mogelijk. De projecten zorgden voor een spin-off naar directe of indirecte werkgelegenheid. Het zou ook een stimulans zijn geweest voor nieuwe economische, maatschappelijke ontwikkelingen en regionale samenwerking in de omgeving. Kortom: een kans die de partners van De Groene Delta en De Bossche Buitens niet voorbij willen laten gaan.

Hoe helpen we De Bossche Buitens?

De zes projecten samen investeren in de relatie en kwaliteit van Het Groene Woud en de relatie met de stad 's-Hertogenbosch. Er bestaat een grote samenhang tussen de projecten. In deze brief formuleren we echter per project wat we aan de provincie vragen en wat anderen daarin kunnen betekenen. De projecten kennen verschillende accenten. Naast verbeteren van de kwaliteit van het groen liggen er accenten op kunst en cultuur, recreatie en toerisme en voedsel. We vragen creativiteit en een brede bestuurlijke en ambtelijke ondersteuning aan de provincie. Het programma gaat het gehele College van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant iets aan.

's-Hertogenbosch

Iedere gedeputeerde kan zijn of haar steentje bijdragen om De Bossche Buitens alsnog tot uitvoering te brengen.

Stadsboerderij Eygentijds en Kanaalpark en Buurtschap De Ruiting

De realisatie van de stadsboerderij Eygentijds binnen het Kanaalpark hangt samen met de aankoop en de verplaatsing van de Jofrahoeve in Esch binnen het Buurtschap De Ruiting. Vandaar dat deze twee projecten in onderlinge samenhang worden toegelicht. Binnen het Kanaalpark vervult de stadsboerderij een belangrijke lokale tot regionale functie vanuit onder andere recreatie, streekproducten, zorg en natuurbeheer.

De toekomstige exploitant van de stadsboerderij is de huidige eigenaar van de Jofrahoeve in Esch. De provincie heeft recent het voorstel gedaan om de Beëindigingsregeling Intensieve Veehouderij toe te passen. Dit is naar de ondernemer toe onfatsoenlijk en onaanvaardbaar. De ondernemer wordt gestraft voor de dialoog die hij in het recente verleden is aangegaan met de omgeving. Hij komt na de dialoog met de buurt overeen om af te zien van uitbreiding van zijn varkensbedrijf. Hij geeft aan op termijn ruimte te maken voor andere ondernemers. Daarvoor is aankoop en verplaatsing van het bedrijf nodig.

De stadsboerderij in het Kanaalpark levert op termijn werkgelegenheid op voor 8fte's. De gemeente 's-Hertogenbosch werkt planologisch mee en maakt de ontwikkelingen financieel mogelijk door een passende erfpachtconstructie. De gemeente blijft investeren in het Kanaalpark door samenwerking met Intratuin, 'werk met werk' te maken en 'rood helpt groen' toe te passen. Daarmee ontstaat een robuuste groene verbinding tussen Maas en Het Groene Woud met daarbinnen een stadsboerderij met een regionale functie en uitstraling.

In de eerdere aanvraag was ook opgenomen een uitbreiding van 34 hectare natuur binnen het Kanaalpark. De gemeente 's-Hertogenbosch wilde daarin 1,5 mln. euro extra investeren. De provincie zou dan circa 2 mln. bijdragen. De gemeente vraagt geen bijdrage meer. Zij zoekt naar een andere invulling in samenwerking met particulieren, agrariërs en de toekomstige eigenaar en/of beheer van de stadsboerderij. We kiezen nu dus voor 'agrarische natuur' in plaats van 'puur natuur'.

De blijvende ondernemers in Buurtschap De Ruiting gaan na vertrek van de Jofrahoeve zelfstandig investeren in het buurtschap. De ambitie uit De Bossche Buitens blijft overeind, het tempo waarin wordt aangepast. De ondernemers zorgen voor werkgelegenheid van circa 3 fte's. Net als in de aanvraag voor De Bossche Buitens gaan de ondernemers een deel van de opbrengsten investeren in de kwaliteit van het landschap. Het Buurtschap wordt daarmee een aantrekkelijke, landelijke entree naar de natuurkern van Het Groene Woud. De beoogde verbinding tussen Essche Stroom en Het Helvoirts Broek wordt vormgegeven. Buurtschap De Ruiting werkt tevens samen met Waterschap De Dommel en Brabants Landschap voor uitvoering en beheer van natuur en de hermeandering van de Essche Stroom.

De gemeente Haaren verleent haar ondersteuning door planologisch medewerking te verlenen en door het toepassen van de Handreiking Kwaliteitsverbetering van het Landschap. De gemeente zoekt samen met de ondernemers naar maatwerkoplossingen.

's-Hertogenbosch

Ons verzoek aan u:

- wij dringen er bij u op aan om op korte termijn de Jofrahoeve tegen vrije economische waarde te verwerven en bij te dragen aan de verplaatsing. Als u dit doet maakt u op twee plaatsen binnen De Bossche Buitens de ambities en beoogde ontwikkelingen mogelijk. Er is een hoge mate van urgentie!

Landgoed De Denneboom

Landgoed De Denneboom staat onder grote druk. Op korte termijn moet er duidelijkheid komen over de toekomst en financiering van het landgoed. Komt deze er niet dan valt het landgoed uiteen. Daarbij worden allereerst de gronden binnen de EHS verkocht aan agrariërs. De provinciale natuurdoelen worden in dat geval niet gerealiseerd.

De familie Van Rijckevorsel zoekt naar nieuwe economische dragers die bijdragen aan een duurzame inrichting, beheer en exploitatie van het landgoed. Er liggen kansen in een recreatief-toeristische ontwikkeling. Daarbij is een link gelegd met de wens om te komen tot meerdaags verblijf in en rond de stad 's-Hertogenbosch.

Er is voor de eigenaar en de samenleving veel aan gelegen om het eigendom en het beheer in een hand te houden. De familie ziet kans om samen met externe partners het landgoed en de ambitie overeind te houden. De druk richting verkoop van gronden is op dit moment hoog. De eerste stappen daartoe zijn helaas al gezet. Er is nog hoop als er op korte termijn duidelijkheid komt.

In De Bossche Buitens werd een deel gefinancierd door een subsidie en een deel door een lening. Het voorstel is om het volledige bedrag om te zetten in een lening. De Gemeente Schijndel blijft de ontwikkelingen mogelijk maken in planologisch opzicht. Het effect op de werkgelegenheid van de herontwikkeling van Landgoed De Denneboom bedraagt circa 8 fte's.

Ons verzoek aan u is:

- om op korte termijn in overleg te treden met de initiatiefnemers over een passende vorm van financiering vanuit de provincie. Het uiteenvallen van het landgoed kan in dat geval worden voorkomen. Nieuwe economische dragers zorgen voor een duurzame exploitatie en beheer van dit bijzondere landgoed.

Museaal Landschapspark Out Herlaer

Het project Museaal Landschapspark beoogde de relatie tussen stad en Het Groene Woud via de lijn van kunst en cultuur een enorme impuls te geven. Binnen Landgoed Out Herlaer zou restauratie van de historische boerderij plaatsvinden, voormalige agrarische gebouwen worden gesaneerd en circa 30 hectare landbouwgebied worden omgevormd naar natuur en beeldentuin. Er werd ingezet op verbindingen via het water tussen Kasteel Maurick en de andere landgoederen Haanwijk en Sterrenbosch. De verblijfskwaliteit en beleving staat centraal. Kunst als verbindend thema binnen het gebied als ook naar de stad.

's-Hertogenbosch

Er zijn vele partners in het geding. Brabants Landschap, Noord-Brabants Museum, diverse andere musea uit de streek, Kasteel Maurick en andere ondernemers zagen kans om gezamenlijk invulling te geven aan een ambitieus programma. Ook na de afwijzing van De Bossche Buitens hebben Brabants Landschap en het Noord-Brabants Museum naar elkaar uitgesproken om het project Museaal Landschap blijvend als speerpunt op te pakken.

Het project zorgt voor een enorme verbinding tussen ondernemers, eigenaren, beheerders, onderwijs en recreanten. Direct of indirect is dit een kans voor een duurzaam beheer en exploitatie van de landgoederen ten zuiden van 's-Hertogenbosch. De werkgelegenheidseffecten worden geschat op minimaal 3 fte's. Daarnaast komt er een eind aan een onzekere eigendoms- en beheersituatie van Out Herlaer dat nu in het bezit is bij de provincie Noord-Brabant.

Ons verzoek aan u is om:

- te zorgen voor overdracht van Out Herlaer aan Brabants Landschap. Daarbij ligt er voor u ook een kans om invulling te geven aan de verplichte natuurcompensatie vanuit de A2.

Groene Woud Reus

De Groene Woud Reus beoogde te komen tot een enorme kwaliteitsimpuls van de IJzeren Man in Vught. Het project behelst een spectaculair en voor Nederland uniek boomkronenpad en streekbelevingscentrum. Het ontwerp is van Pi de Bruijn. Het draagt bij aan het (inter-)nationale en regionale toeristisch en recreatief product. Er ligt een directe relatie met de regio en met de stad. Het draagt bij aan de wens vanuit 's-Hertogenbosch om het meerdaags verblijf verder uit te bouwen.

Via een terugverdienmodel wordt bijgedragen aan natuur, landschap, cultuurhistorie en andere recreatieve objecten of infrastructuur. Naast de samenwerking met de partners van De Bossche Buitens ligt een interessante samenwerking met onder andere het Nationaal Monument Kamp Vught, natuurorganisaties, de Stichting De Groene Vesting en recreatiebedrijven (hotel en campings) op en in de nabijheid van de IJzeren Man. De Groene Woud Reus geeft daarmee een impuls aan de verblijfskwaliteit in de omgeving van Cromvoirt.

Zonder een investering of lening van de overheid is een iconisch boomkronenpad niet te realiseren. Dit is de ervaring op basis van in het buitenland met EU of Nationale steun gerealiseerde boomkronenpaden van deze allure. Initiatiefnemer Fitt Outdoor ziet nog steeds kans om het project of belangrijke onderdelen daarvan te realiseren met een lening in plaats van een subsidie van de overheid. In dat geval wordt er voor de IJzeren Man een duurzame exploitatie gevonden vanuit recreatie en toerisme in combinatie met cultuurhistorie, natuur en landschap.

Investeren in dit project loont. In opdracht van de provincie heeft ZKA berekend dat de directe en indirecte werkgelegenheidseffecten circa 40 tot 50 banen bedragen. De gemeente Vught blijft de ontwikkeling planologisch mede mogelijk, mede gelet op de grote spin-off voor de werkgelegenheid en effecten op natuur, landschap en cultuurhistorie.

's-Hertogenbosch

Ons verzoek aan u is om:

- in overleg te treden met initiatiefnemers over een passende vorm van revolverende financiering vanuit de provincie. Met deze lening wordt een uniek recreatief-toeristisch object gerealiseerd met een enorme spin-off naar economie en werkgelegenheid.

Oude Aadal

De kern van de ambitie van het Oude Aadal blijft ook na afwijzing van De Bossche Buitens overeind. Er liggen nog steeds kansen om het oude Aadal in ere te herstellen en te laten beheren door een lokale agrariër. Om de natuurontwikkeling rondom de beek te realiseren is gerichte inzet van natuurcompensatie vanuit onder andere de N279 ter plaatse aan de orde. De gemeente Sint-Michielsgestel blijft planologische en procesmatig inspanning leveren om de compensatie, de herinrichting en afspraken rondom beheer te regelen met een lokale agrariër.

Ons verzoek aan u is om:

- bestuurlijk en ambtelijk een optimale inspanning te leveren om de natuurcompensatie rondom de N279 in te zetten in het Oude Aadal. Het zorgt er voor dat de groene ambities voor een belangrijk deel alsnog gerealiseerd worden.

Samengevat vragen de partners van De Bossche Buitens om op korte termijn over te gaan tot aankoop van de Jofrahoeve en in gesprek te treden met de eigenaar van Landgoed De Denneboom. Het gaat bij deze partijen om een urgente situatie. Wij hopen op snelle stappen van uw zijde richting deze particuliere initiatiefnemers.

Daarnaast verzoeken wij u in gesprek te gaan met de initiatiefnemers Groene Woud Reus over een revolverende lening. Tevens doen wij het verzoek om in gesprek te treden met Brabants Landschap over een overdracht van gronden en gebouwen van Out Herlaer. En tot slot vragen wij u om voorrang te geven aan toepassen van natuurcompensatie vanuit de N279 en A2 aan het Oude Aadal en Out Herlaer.

Wij gaan als partners van De Bossche Buitens graag met u in gesprek.

Hoogachtend,
Met vriendelijke groeten,

G.J. Spijders
Wethouder van o.a. Ruimtelijke Ordening

namens de partners van De Bossche Buitens
(zie bijlage)

's-Hertogenbosch

